

Flygvapnets sambandssystem skapar ett integrerat flygsystem av flygbaser, strilobjekt samt flygpian på marken och i luften. FSS har till uppgift att utbilda officerare och värnpliktiga som skall leda och betjäna vårt "samband". Med denna artikel avslutas serien om F 14:s skolor.

Halmstadsskolorna, de

FSS – Flygvapnets Sambands- & Stabstjänstskola

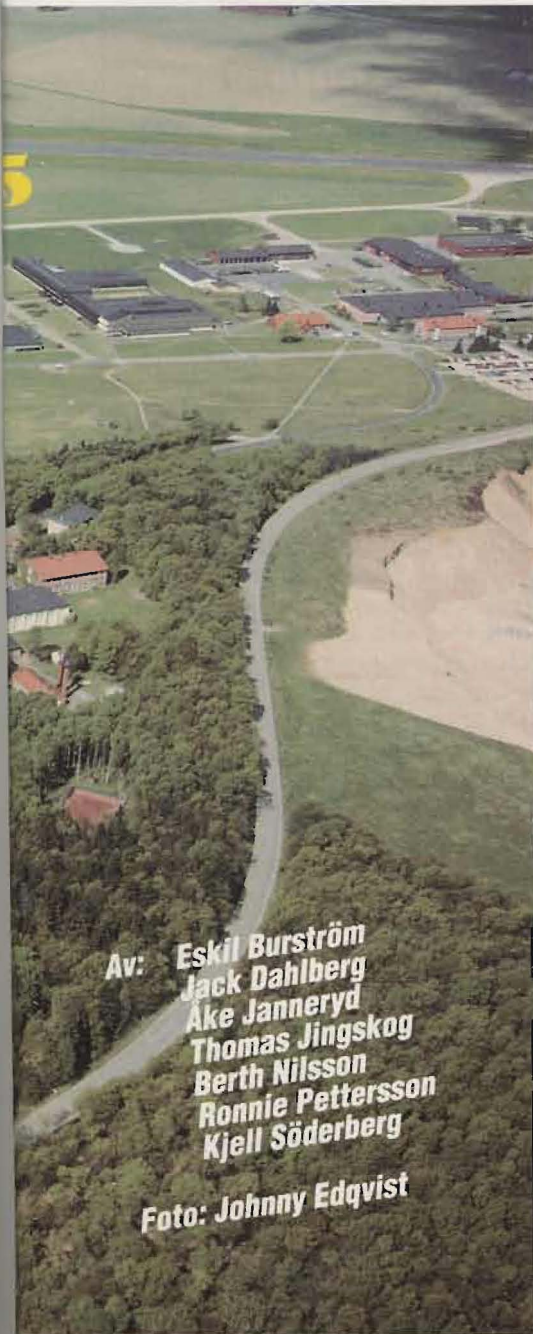

Börja Din karriär här

Sambandsofficerare som genomgår de olika skolstegen från fänrik till major erhåller samtliga sin sambandsutbildning vid FSS. Sambandsutbildningen till fänrik och löjtnant syftar främst till att dessa på ett professionellt sätt skall kunna handha och utbilda på i flygvapnet förekommande sambandsmateriel. Vid utbildning till kapten läggs stor vikt vid sambandstaktik och förmåga att vara fackföreträdare för sambandstjänst vid bas- och strilbataljoner. Fackutbildning till major leder till sambandschefsbeftningar vid flygvapnets förband.

Tre nya begrepp har det senaste året införts i vårt "sortiment":

Av: Eskil Burström
 Jack Dahlberg
 Åke Janneryd
 Thomas Jingskog
 Berth Nilsson
 Ronnie Pettersson
 Kjell Söderberg
 Foto: Johnny Edqvist

Sambandstjänsten i flygvapnet

Sambandstjänst är verksamhet för att överbringa information i dess vidaste bemärkelse. Utmärkande för informationsöverföring i flygvapnet är att kravet på överföringstid är mycket högt, ofta kallar vi det nära realtid. Dessa krav är helt logiska med hänsyn till flygplanens snabba förflyttning.

Sambandsfunktionen är en del av det totala integrerade flygssystemet. Denna funktion utgör ett finmaskigt nätverk av teleförbindelser som skapar ett sammanhängande system av alla flygbaser, strilcentraler, radarstationer samt flygplan på marken och i luften. Exempel på funktionskedjor som belyser detta framgår av **bild 1** t.h.

"Sambandet" i sig innehåller landsomfattande telenät uppbyggda på tråd, radiolänk och radio. I dessa telenät ingår ett stort antal trafiksystem för överföring av tal, bild och data. Den tredje delen av "sambandet" utgörs av den kunniga personalen.

Den materiel som sambandspersonalen har att hantera består av moderna telekommunikationsutrustningar på flygbaser och i strilcentraler. Härutöver skapas nya sambandsmöjligheter över stora avstånd med transportabla system av radio- och radiolänkstationer.

FUNKTIONSKEDJOR INOM FLYGSYSTEMET

RRSTN — FTN — STRILC
 UND OCH LUFTLÄGESINSAMLING

STRILC — FTN — BAS — FPL
 STARTORDER OCH LUFTLÄGESORI

STRILC — FTN — RASTN — FPL
 STRIDSLEDNING

STRILC — FTN — RASTN — LV-FÖRBAND
 LVORDER OCH LUFOR

Sambandsofficerarna har även uppgiften att på ett professionellt sätt utbilda övrig personal i flygvapnet på aktuell materiel. Som en naturlig koppling till övriga uppgifter utövar sambandsofficerare ledning och administration av "sambandet" inom förband och luftförvarssektorer.

Vi återfinner alltså även här en naturlig återspeglning av yrkesofficers allmänna roll att vara "Fackman-Utbildare-Chef" inom sambandsfacket. ■

Roland Hansson

Utan samband-ingen ledning

SAMBANDSTAKTIK som syftar till att nå det optimala utnyttjandet av sambandssystemen samt att förbättra dialogen mellan sambandsofficerare, chefer och andra.

ALLMÄN DATABEHANDLING, ADB, har införts i utbildningen, eftersom sambandstjänsten innehåller stödfunktioner som bygger på ett både allmänt och specifikt ADB-kunnande. Sambandsofficerare har som uppgift att anordna sam-

band för datakommunikation och samarbetar därvid med representant för förbandens ADB-funktion.

TEKNIK är i och för sig inget nytt begrepp på skolan men har fått en ny och större dimension än tidigare. Kravet på sambandsofficerarna har ökat vad gäller tekniska kunskaper om de egna systemens funktioner samt förmågan att samarbeta med och vara chef för teknisk personal. ▶

Sambandskursenheten (SBKE)

huvuduppgift är att genomföra kurser i sambandstjänst enligt chefens för flygvapnet produktionsverk (CFV ProdV) vad avser:

- ▶ Grundläggande utbildning i NBO,
- ▶ grundutbildning av värnpliktig personal,
- ▶ specialutbildning.

Utbildning avseende de två förstnämnda uppgifterna sker enligt de uppsatta mål som framgår av Bestämmelser för utbildning i flygvapnet; BUF VPL för värnpliktig personal och BUF OFF för officerare.

Målet är att eleven efter genomförd utbildning skall kunna tjänstgöra i viss(-a) fredsbefattning(-ar) och efter praktisk tjänstgöring kunna krigsplaceras i sambandsbefattning.

Specialutbildningen utgörs av kortare kurser (veckor), som för sambands-officeren är ett komplement till den grundläggande utbildningen och syftar till att utbilda denne mot en speciell sambandsbefattning. Andra specialkurser vänder sig till övriga personalkategorier i FV. Bl a finns en veckokurs för stabs- och taktisk ledningspersonal. Denna kurs anpassas nu även för teknisk personal, främst för personal som tjänstgör vid marktelekontoren och verkstadsförvaltningarna.

Värnpliktsutbildningen vid SBKE omfattar utbildning till:

- ▶ Telefonist,
- ▶ sambandsgruppchef,
- ▶ sambandstroppchef.

Utbildningstiden varierar från 5 veckor för telefonisten till omkring 22 veckor för troppchefen. Till denna tid kommer i varierande omfattning ytterligare teori- och praktiskskeden som genomförs vid respektive hemmaförband.

Förutom den "vanliga" telefonistutbildningen förekommer även utbildning av telefonister för PS 870-förbanden samt utbildning av trafikoperatörer som skall tjänstgöra vid FV:s *meddelandeförmedlingscentraler* (MFC).

Fr o m 1992 kommer s k **RAL-Grupper** (Radio- och radiolänkgrupper) att utbildas. Dessa grupper kommer att bestå av värnpliktig personal t o m sambandstroppchefsnivån. Utbildningstiden kommer att vara omkring 30 veckor.

● ● Rekrytering till **yrkes- och reservofficer** sker huvudsakligen från troppchefskursen. För den blivande reservofficeren innebär detta 12 veckors utbildning vid FSS, som åtföljs av 9 veckors praktisk tjänstgöring vid förband innan fänriksgarden erhålls. Kadetten som skall bli yrkesofficer börjar sin

FSS uppgifter och verksamhet

FLYGVAPNETS SAMBANDS- OCH STABSTJÄNSTSKOLA (FSS) har till huvuduppgift att bedriva central utbildning i sambandstjänst för officerare och värnpliktiga som skall leda och betjäna flygvapnets sambandssystem. Den grundläggande sambandsutbildningen består till mycket stor del av att lära sig att handha och betjäna telekommunikationssystem vid FV:s flygbaser, strilcentraler och fredsflottiljer.

Stabsutbildningen består till stor del i att utbilda krigsförbandschefer på kompani- och plutonsnivå inom strilsystemet samt värnpliktig personal inriktad mot stabs- och trossfunktioner.

Vid FSS genomförs ett 40-tal kurser årligen. Vi svarar för utbildningen av all sambandspersonal – från värnpliktiga telefonister till sambandschefer – som ingår i flygvapnets förband. Härutöver utbildas värnpliktiga och vissa reservofficerare i stabstjänst och ledarskap. Vi medverkar dessutom vid övriga skolor i flygvapnet inom våra fackområden sambands- och stabstjänst.

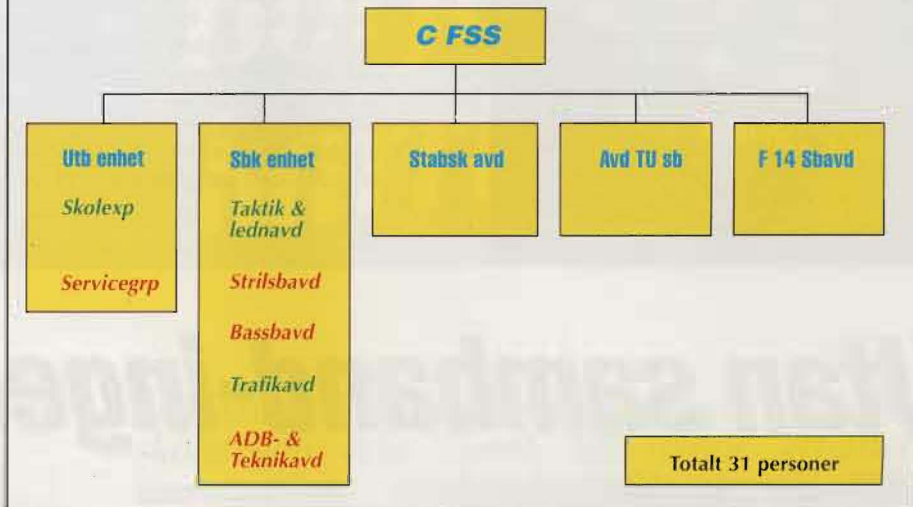
FSS lärare, speciallektionssalar

och andra resurser ställs även till flygvapnets förbands förfogande vid repetitionsutbildning och liknande verksamhet. Ett allt vanligare inslag i vår verksamhet är att genomföra utbildning åt övriga delar av totalförsvaret.

FSS har f n ett 30-tal personer anställda, varav drygt 20 tillhör lärarkadern. Topparna i verksamheten täcks genom korttidslån av lärare från förbanden, vilka under vissa perioder kan uppgå till ett 10-tal officerare.

De utbildningsproducerande enheterna är SAMBANDSKURSENHETEN och STABSKURSAVDELNINGEN, vilka administrerar kurser och undervisar inom eget ämnesområde. UTBILDNINGSENHETEN är ansvarig för skolans planering, anskaffning, administration och service. AVDELNING TAKTISK UTVECKLING SAMBAND har f n begränsad bemanning, varför uppgifterna begränsas till från flygstaben ställda stabsuppgifter. F 14:s SAMBANDSAVDELNING organiseras under FSS främst för att erhålla en lämplig fackmässig knytning. ■

Roland Hansson

fackutbildning vid FSS i mars månad det första året och slutar strax före midsommar året därpå, då en för alla yrkesfacken gemensam examen genomförs och utnämning till *fänrik* äger rum.

Utbildningen till yrkesofficer, som indelas i nio olika skeden, upplevs mycket positivt även om kursen är både lång och krävande. Av de drygt 2 200 timmar som utgör fackutbildningsskede åtgår:

1 050 tim för ämnet SAMBANDSTJÄNST
150 tim för ämnet TEKNIK
150 tim för ämnet IDROTT

70 tim för ämnet ADMINISTRATION
60 tim för ämnet FÖRSVARSKUNSKAP
60 tim för ämnet ALLMÄNMILITÄR
UTBILDNING
15 tim för ämnet UNDERHÅLLSTJÄNST
895 tim för ämnet PRAKTIK

Ämnet SAMBANDSTJÄNST innehåller delämnena:

- TAKTIK och LEDNING
- TRAFIKTJÄNST
- BASSAMBANDSTJÄNST
- RADIOSIGNALTJÄNST
- STRILSAMBANDSTJÄNST
- TILLÄMPAD FACKUTBILDNING

Bland ovan nämnda är BASSAMBANDSTJÄNST det 'tunga' ämnet. En stor del av den totala tiden ägnas åt materielkunskap. Dagens sambands-officerare måste behärska allt ifrån den gamla fälttelefonen till moderna transportabla radio- och radiolänkutrustningar.

Under PRAKTIK-skedet tjänstgör kadetten som lärare bl a för de värnpliktiga som utbildas till TELEFONISTER. Vidare tjänstgör han/hon vid sambandscentral och får dessutom prova på att tjänstgöra i olika sambandsbefattningar vid bassambands-/strilsambandsavdelning samt delta i övningar.

● ● Nästa steg i karriären är utbildning till LÖJTNANT. Fackutbildningen till denna nivå genomförs under 13 veckor i FSS regi.

Ämnena är under detta skede desamma som under utbildningen till fänrik, men tyngdpunkten läggs på ökad SAMBANDSSYSTEMKUNSKAP. En stor del av utbildningen bedrivs vid "skarpa" anläggningar.

Trots den belastning som detta innebär för vissa myndigheter, ställer man upp med såväl materiella som personella resurser i en lojal och positiv anda.

● ● Under fackutbildningen till KAPTEN, som omfattar 9 veckor, är TAKTIK och LEDNING huvudämnet. Detta innebär att tidigare utbildning knyts ihop med en fördjupad systemutbildning till en helhet som kvalificerar eleven till att vara sambandsansvarig på bataljonsnivå.

Eleverna får bl a, under handledning, genomföra rekognosceringar vid "skarpa" bas- och strilanläggningar. Resultaten redovisas därefter i form av förslag till bl a stridsplaner.

● ● För att bli MAJOR, och sambandschef i FV, erfordras en 6 veckors fackutbildning. Under denna kurs skall eleven inhämta sådana kunskaper som ger behörighet att kunna tjänstgöra som handläggare vid sektorstab och högre staber. Även under denna period är ämnet TAKTIK och LEDNING tongivande. Del av tiden ägnas åt de olika försvarsmyndigheternas organisation och sambandsuppbyggnad från högre regional nivå och uppåt. Samma sak gäller även för vissa myndigheter inom övriga delen av totalförsvaret.

Sedan några år tillbaka utbildas också reservofficerare till majorsnivå. Deras utbildning är betydligt kortare än yrkesofficerens inom alla nivåer. Trots detta utgör dessa ett värdefullt tillskott till krigsorganisationen.

Många av de nyutbildade reservofficerarna stärker sina kunskaper

genom att under frivillig tjänstgöring vara lärare vid FSS.

Kursavdelningarna

Sambandskursenheten består av fem avdelningar som är funktionellt indelade (*bild 2*). Organisationen i sin nuvarande form har endast verkat sedan 1990-07-01. Anledningen till omstruktureringen berodde främst på att materielomfånget inom sambandsområdet ökat under de senaste åren och därmed utbildningsomfånget. Denna organisation medger att lärarna kan fördjupa sina kunskaper inom respektive delområden, vilket medför en total kvalitetshöjning av FSS utbildning.

Varje avdelning svarar för framtagning av underlag för utbildning inom sitt ansvarsområde. Detta betyder inte att en lärare inom ett område inte kan ta lektioner inom ett annat. Lärarkapaciteten medger inte att det finns "vattentäta" skott mellan avdelningarna.

Avdelning TAKTIK och LEDNING

För att leda förband krävs SAMBAND. En sovjetisk general har uttryckt det på följande sätt:

"Samband är det grundläggande medlet för att säkerställa LEDNING. Förlust av SAMBAND medför förlust av LEDNING och förlust av LEDNING leder till nederlag i strid."

SAMBANDSCHEFS uppgift och ansvar är att tilldelade sambandsresurser (personal och materiel) utnyttjas och anpassas till verksamhet och händelseutveckling.

Begreppet TAKTIK och LEDNING har under de senaste åren fått en alltmer tongivande roll i och med tillförseln av bl a transportabel materiel och sambandsutbyggnaden av våra flygbaser till BAS 90-standard.

Del av taktikutbildningen omfattar bl a arbete med funktions-, och stridsplaner för våra förband. Denna utbildning bedrivs både vid skolan och ute i "verkligheten". Detta innebär att såväl sambandspersonal som annan personal kommer att få medverka i både utbildning och utveckling av vår sambandstaktik.

Utbildning i ämnet TAKTIK och LEDNING genomförs inom alla befälskurser och inom de flesta specialkurser. Kurserna som avser befördran till kapten och major är de kurser som fordrar den största insatsen.

De ämnen som avdelningen har huvudansvaret för, är bl a:

► Sambandstjänstens grunder och

omfattning, reglementen, bestämmelser m m.

- Telenät.
- Organisation.
- Order och rapportering.
- Telehot.
- Applex.

Viktigast är att tillgodose möjligheterna till ledning:

UTAN SAMBAND – INGEN LEDNING

Avdelning STRILSAMBAND

Strilsambandsavdelningens ansvarsområde finns inom två huvudgrenar:

- Strilsambandstjänst
- Transportabel sambandsmateriel.

Vårt strilsystem kräver ett omfattande samband. Luftförsvarscentraler, radargruppcentraler, radarstationer och flygbaser har krav på snabba och säkra förbindelser. Inom försvarets telenät (FTN) sker uppdatering till moderna dataväxlar. På abonnentsidan sker motsvarande förnyelse. Detta medför nya och stora krav på strilsambandspersonalen. Som sambandstaktiker sitter han/hon som spindeln i nätet när förbandsproduktion, incidentberedskap och övningar bedrivs. Kompetens måste finnas så att sambandsfunktioner säkerställs i rätt tid och på rätt plats.

Strilsambandsutbildning har hittills huvudsakligen bedrivits på kursen till kaptensnivå. Fr o m 1990 ingår ämnet strilsamband i utökad omfattning redan på officerskursen. Övrig utbildning genomförs som specialkurser för den personal som är placerad eller avses placeras i strilsambandsbefattning. Målet är att individen fortsättningsvis skall ha en bred sambandsgrund att stå på. Därefter sker inriktning som styrs av organisationens behov och individens önskemål till en djupare system- och sambandstaktisk utbildning inom strilsambandstjänsten.

Den andra huvudgrenen inom avdelningens ansvarsområde utgörs av sektorchefens transportabla sambandsmateriel. Den består av:

- TRANSPORTABEL MARKRADIO (TMR)
 - Stridsledningsradio.
 - Luftförsvarsorienterings- och luftvärnsorderradio.
- TRANSPORTABEL RADIOLÄNK (TpRL).
- FORDON och TRANSPORTABLA MASTER

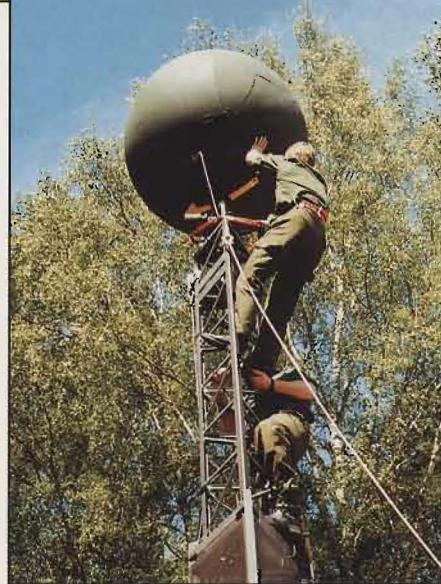
Montering av antenn till transportabel radiolänkstation.

Denna sambandsmateriel används för att ersätta skadad materiel eller vid behov förstärka sambandet inom prioriterat område.

De s k RAL-grupperna (RADio- och radiolänkgrupper), bestående av värnpliktig personal, utbildas vid FSS för att placeras som fältförband med huvuduppgift att med ovanstående materiel och med ledning av uppdragsorder kunna:

- Upprätta
- Bryta
- Transportera

Flertalet extra uppgifter finns ständigt utanför utbildningsverksamheten. T ex medverkar avdelningen tillsammans med strilsambandspersonal från förbanden med utveckling/utprovning av transportabla sambandsystem under ledning av FMV. Vi har därmed möjlighet att påverka framtagningen av en produkt innan serietillverkning sker och därigenom minska kostsamma modifieringar.

met ställer också högre krav på lären vad beträffar teleteknik. Detsamma gäller också eleven. Som framgått tidigare får kadetten omkring 150 timmars teknikutbildning. Troligen kommer detta pensum att behöva justeras/ökas till minst 200 timmar.

Bassambandsutbildningen riktar sig mot personal som skall tjänstgöra i sambandsbefattningar vid flygbas, både befäl och värnpliktiga. För de värnpliktiga gäller främst förmågan att kunna hantera följande sambandsmateriel:

- Telefonutrustningar (Tal-, data- och kryptosystem).
- Basradioutrustning.
- Linjebyggnadsmateriel för utbyggnad av interna sambandsnät.

Den grundläggande sambandsutbildningen för blivande sambandsofficerare (yoff/resoff) är till stor del basinriktad. Då samtliga blivande sambandsofficerare tidigare utbildats till troppchefer i sambandstjänst har de en god grund att bygga vidare på. En kadett får under sin utbildning till fänrik drygt 600 timmars bassambandsutbildning under fackutbildningsskedet. För den personal som skall utbildas till bassambandspecialister finns, som tidigare nämnts, specialkurser som komplement till befördringskurserna t o m kaptensnivån. Avdelningen ansvarar även för viss utbildning av annan flygvapenpersonal som genomgår utbildning vid F 14:s övriga skolor.

De ämnen som avdelningen har huvudansvaret för är:

- ▶ SAMBANDS- och TRAFIKSYSTEM BAS 60/90 med bl a datastyrda växlar.
- ▶ TRANSMISSIONSSYSTEM där utbildning sker på våra olika kabelnät och kringutrustningar samt på televerkets nät (behörighetsutbildning).
- ▶ RADIOSYSTEM som omfattar bl a radiolära, flyg- och basradio (markbunden) samt radiolänkutrustningar inom flygbasområdet.

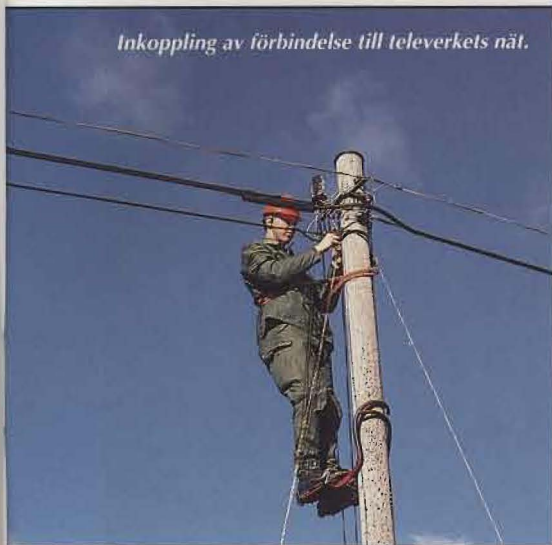
Avdelning BASSAMBAND

Införandet av BAS 90 har för bassambandsavdelningen inneburit ett kraftigt utökat utbildningsinnehåll. Vi har fått ett helt nytt sambandssystem med programmeringsstyrda växlar. Detta har också medfört att mycket ny utrustning har tillförts. Eftersom alla baser inte kan byggas ut samtidigt, måste utbildningen anpassas så att den passar alla, oavsett var individen är krigsplacerad. Detta betyder att under perioden tills dess alla flygbaser fått BAS 90-standard måste utbildningen av nya officerare även genomföras på den materiel som finns på flygbaser med BAS 60-standard.

Den nya tekniken/sambandsysteme-

Inkoppling av förbindelse till televerkets nät.

Avdelning TRAFIK

Införandet av MILTEX (MILitär TEXT-överföring) och MFC (Meddelande-FörmedlingsCentraler) har under ett antal år engagerat avdelningens personal. Denna har deltagit i utprovning av systemet och samtidigt erhållit en icke föraktlig kunskap om detta.

Avdelningen är ansvarig för:

- Utbildning av värnpliktig personal till MILTEX-operatörer.
- Utbildning av värnpliktig personal till TRAFIKOPERATÖRER för bemanning vid MFC.
- Utbildning av civila trafikoperatörer till GRUPPCHEFER för placering vid MFC.
- Signalskyddsutbildning.
- Sambandscentral- och sambandsexpeditionsutbildning.
- MFC placerad vid FSS.

Den grundläggande signalskyddsutbildning som flygvapnets sambandspersonal är i behov av genomförs vid FSS efter samråd med och direktiv från Totalförsvarets SignalskyddsSkola (TSS). Såväl värnpliktiga som sambandsofficerare erhåller sådana kunskaper som motsvarar deras befattningar.

Den nya krypteringsmateriel som införts under de senaste åren har blivit mycket enklare. Den fordrar därför inte lika mycket utbildning som tidigare utrustningar. Därför har nu den delen av utbildningen avsevärt förkortats. Den administrativa hanteringen fordrar fortfarande lika lång utbildning som tidigare. För den signalskyddsansvarige officeren genomförs vidareutbildning till största delen vid FSS.

Personal ur avdelningen deltar i både planering och genomförande av repetitionsutbildningar för MFC-plutoner då dessa genomförs vid F 14. I övrigt deltar personalen i utprovning och försök i samband med förändring-

ar som berör MFC- och MILTEX-systemen.

Avdelning ADB/TEKNIK

Som framgått tidigare ställs allt större krav på sambandsofficeren vad gäller tekniskt kunnande. Då våra sambandssystem blivit/och blir alltmer komplexa, kommer det i framtiden att ställas ännu större krav på kunskap inom områdena ADB och TEKNIK. Vi närmar oss också alltmer s k "utflyttat samband", d v s utrustningarna – sambandsmedlen – kommer närmare den enskilde stabsmedlemmen. Detta kommer även att kräva utökade kunskaper, främst inom ADB.

● ● ● **ADB.** – "Människan är ett djur som använder verktyg – utan dem är hon intet, med dem är hon allt."

Datorn är ett verktyg och under förutsättning att behovet och inte datormöjligheten styr, kan datorstödet bli ett bra hjälpmedel som effektiviserar verksamheten.

Datorn har blivit ett bra hjälpmedel på FSS och används bl a för tillverkning av utbildningsunderlag, kursplaner, lektionsPM, program, overheadbilder m m. Den är också ett hjälpmedel för eleverna vid våra kurser då elevuppgifter, redovisningar, lektionsunderlag m m kan framställas med datorns hjälp. På detta sätt effektiviserar utbildningen.

Eleverna ges också möjlighet att på sin fritid utveckla sina datakunskaper genom att utnyttja skolans resurser.

ADB-utbildningen för sambandsofficeren är en stegring av den utbildning som eleven erhållit vid FV:s Officershögskola (FOHS).

Utbildningen i ADB bedrivs i specialinredda lektionssalar med modern utrustning.

Då den tekniska utvecklingen inom ADB-området är mycket expansiv, sätts stora resurser på lärarnas fortbildning.

Målgrupp för ADB-utbildningen är:

- ▶ Sambandsofficerer under fackutbildning vid FSS.

I den mån tiden medger kan även målgrupper utgöras av:

- ▶ Övriga anställda inom försvaret.
- ▶ Civila inom totalförsvaret.

Utbildningen är strukturerad i fem huvudgrupper:

- MS-DOS operativsystem, grundkurs och fortsättningskurs.
- Applikationsprogram, allmänna.
- Applikationsprogram, specifika för sambandstjänsten.
- Orientering om flygvapnets lednings- och infosystem (på sikt).
- ADB-SÅK-utbildning.

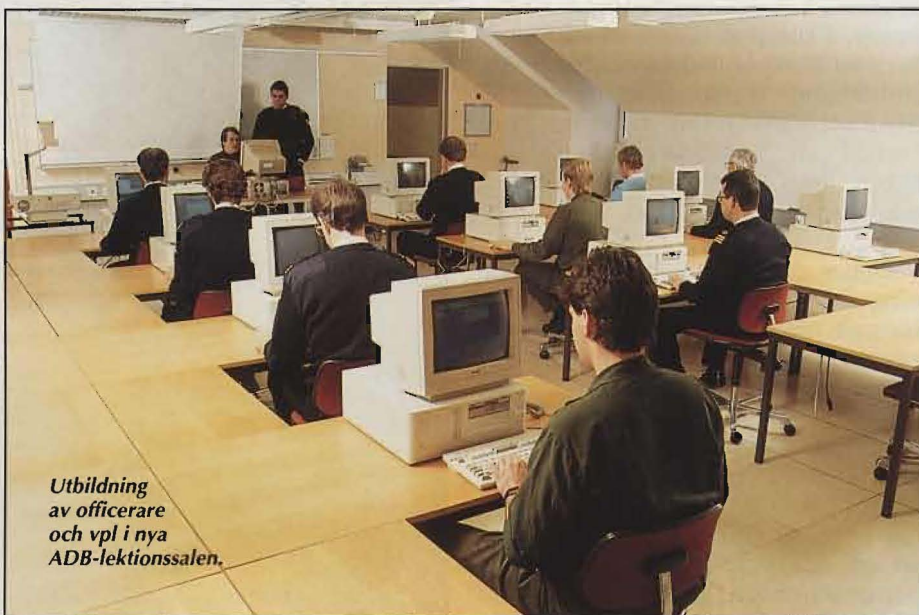
Utbildningen på olika allmänna applikationsprogram är under uppbyggnad och kommer att omfatta bl a: Ordbehandlings-, kalkyl-, rit-, desktop-, skal-, meny- och hjälpprogram.

Program, specifika för sambandstjänsten:

- Frekvensplanering
- Stråkeräkning
- MILTEX med PC
- PRIMUS BAS SB

● ● ● **TEKNIK.** – Den tekniska utbildningen för den blivande sambandsofficeren syftar till att först ge en ökad förståelse för den materiel som krävs för att få ett fungerande samband över ytan. Därefter studera de olika systemkomponenterna och lära sig deras förhållande till varandra i syfte att kunna utnyttja resurserna optimalt.

Utbildningen är strukturerad i tre huvudgrupper: ▶

Utbildning av officerare och vpl i nya ADB-lektionssalen.

- Försvarets Telenät.
- Televerkets nät.
- Grundläggande teleteknisk utbildning inriktad mot FV:s sambandsystem och sambandsmateriel.

När det gäller viss markteleteknisk utbildning genomförs denna vid FMTS.

STABSKURSAVDELNINGEN

STABSKURSAVDELNINGEN kom till vid FSS i början av 1970-talet. Avsikten var att utbilda värnpliktiga stabstroppchefer. Efterhand har verksamheten utökats med ytterligare *värnpliktsutbildning* samt med ett varierat utbud av specialkurser.

Värnpliktsutbildningen är för närvarande omfattande. Större delen av året finns blivande plutonsbefäl vid avdelningen. De värnpliktiga utgörs av stabstroppchefer, för krigsplacering i de flesta av FV:s förband samt av kvartermästare och radarplutonchefer avsedda för strilförbanden. Även vissa kompanibefälsvärnpliktiga ur marinen kommer att utbildas vid avdelningen med början 1991.

Utbildningen är i första hand inriktad mot tjänst i krigsförband. Ledarskap och personaltjänst upptar en väsentlig del av utbildningstiden. Vidare får de värnpliktiga lära sig att bedriva stab- och expeditionstjänst, att handha kassaförskott samt att vara fältpostombud. För kvartermästare är utbildningen i underhållstjänst särskilt omfattande.

Specialkurserna för *fast anställda* och *reservofficerare* riktas i första hand till personal i administrativa och personalledande befattningar. Utbildningen är oftast inriktad mot personaltjänsten på kompani- och bataljonschefs nivå. I kursutbudet kan nämnas rättsvårdskurser, fredskompanichefskurser, kompaniadjutantskurs samt kurs för kompanikvartermästare inom strilförband. Personalen inom FSS STABSKURSAVDELNING är dessutom beredd att "skräddarsy" kurser då behov finns inom fredsadministrationen eller vid krigsförband.

Under de senaste åren har avdelningens personal i ökad omfattning bidragit med utbildningshjälp vid *repetitionsutbildning*. Utbildningen har främst riktats mot stabstroppchefer, stabsplutonchefer och kompanichefer. I framtiden kommer personaltjänsten att få ökad betydelse. Besök vid många krigsförbandsövningar (KFÖ) har visat, att en del krigsförbandschefer saknar kunskaper för att handlägga personalärenden. Mer utbildning be-

Kontroll av legitimation vid mobiliseringsövning.

hövs. Därför pågår vid avdelningen ett arbete med att ta fram lämpliga utbildningspaket för personal i chefsbefattningar vid våra krigsförband.

Avdelning TU SAMBAND

Officiellt står förkortningen för: "Utvecklingsgrupp för taktisk utveckling av flygvapnets samband". TU SAMBAND infördes i F 14:s organisation i april 1987 efter en försöksperiod som inleddes i mitten av 1985. Beroende på personalresurserna vid skolan har avdelningen inte kunnat bemannas kontinuerligt.

TU SAMBAND uppgifter är i stort:

- Leda taktisk och medverka i teknisk utprovning av ny sambandsmateriel.
- Medverka till behovsanpassad materieltillgång.
- Upprätta och revidera TOM för sambandsförband.

Förslag till uppdrag åt TU SAMBAND ställs till CFV, som sedan uppdrar åt F 14/FSS att genomföra ett eller flera uppdrag i viss prioritetsordning. CFV ställer också ekonomiska resurser till förfogande och i vissa fall beordras visst förband att ställa personella resurser till TU SAMBAND:s förfogande för viss tid eller visst uppdrag. ■

Efterlängtat befättningspenning utbetalas av kvartermästaren.

